

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 16. november 2015
Kontor: Sikkerhedskontoret
Sagsbeh: Christian Lundgaard Mad-
sen
Sagsnr.: 2015-0037-0130
Dok.: 1767050

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager m.v. og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol m.v.), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. oktober 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Thomas Klyver

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrorsager m.v. og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol m.v.):

”Vil ministeren redegøre for, hvorfor de almindelige bestemmelser i retsplejeloven vedrørende tvangsindgreb, herunder editionspålæg, samt mulighed for at foretage indgreb uden retskendelse såfremt øjemedet ville forspildes, hvis der indhentes en retskendelse, ikke er tilstrækkeligt i udførelsen af PET’s arbejde?”

Svar:

1. Som det fremgår af pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, kan PET i dag anvende retsplejelovens regler om straffeprocessuelle tvangsindgreb til at indhente PNR-oplysninger fra luftfartsselskaberne.

Efter retsplejelovens § 804 om edition kan der som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, meddeles f.eks. et luftfartsselskab pålæg om at udlevere PNR-oplysninger, hvis der er grund til at antage, at oplysningerne kan tjene som bevis.

Editionspålæg meddeles som udgangspunkt efter forudgående retskendelse. PET har dog mulighed for selv at træffe beslutning om edition, hvor indgrebets øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes. I så fald skal PET – hvis der fremsættes anmodning herom – efterfølgende inden for 24 timer forelægge sagen for retten til godkendelse.

PET vil endvidere efter omstændighederne kunne anvende andre af retsplejelovens bestemmelser om straffeprocessuelle tvangsindgreb til at tilvejebringe PNR-oplysninger.

Et editionspålæg forudsætter bl.a. – ligesom de øvrige relevante straffeprocessuelle tvangsindgreb – at der foreligger mistanke om et strafbart forhold.

2. Det er ikke muligt at indhente PNR-oplysninger efter retsplejelovens regler om straffeprocessuelle tvangsindgreb på et stadie, hvor der ikke er grundlag for en mistanke om et strafbart forhold.

PETs arbejde er i vidt omfang forebyggende, hvilket nødvendiggør, at PET kan indhente oplysninger, selv om det er forbundet med usikkerhed, om de personer, der undersøges, reelt har til hensigt at begå strafbare forhold. Efterretningsarbejde har ofte karakter af ”at lægge et puslespil”, hvor enkeltoplysninger ikke nødvendigvis har et belastende indhold, men hvor oplysningen, når den sammenkædes med andre oplysninger, kan have afgørende betydning for det terrorforebyggende arbejde.

Det er efter omstændighederne ikke tilstrækkeligt for at opnå f.eks. et editionsplæg, at PET har en formodning bestyrket af konkrete omstændigheder om, at oplysninger om en person eller kreds af personer må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13 (spionage, terrorisme mv.).

PET har endvidere behov for løbende at kunne følge PNR-oplysninger i forhold til særlige destinationer og rejsemønstre, som vurderes at være relevante i bl.a. terrormæssig sammenhæng, hvilket bl.a. vil styrke PETs muligheder for at identificere danskere og herboende udlændinge, som rejser til konfliktzoner for at kæmpe med terrororganisationer (foreign fighters). Herved vil PET f.eks. kunne få bedre muligheder for at opdage, hvis personer, som færdes i militante islamistiske miljøer i Danmark, udrejser – eller planlægger at udrejse – til destinationer med forbindelse til Syrien eller Irak, og nok så vigtigt, hvornår sådanne personer i givet fald rejser til Danmark igen.

3. Det er ikke en nyskabelse, at myndigheder har adgang til PNR-oplysninger, uden at retsplejelovens regler, herunder krav om retskendelse, skal iagttages.

SKAT har således i mange år i henhold til toldloven haft adgang til PNR-oplysninger til brug for toldkontrol uden retskendelse. Senest fik det almindelige politi ved lov nr. 271 af 25. marts 2015 om ændring af udlændingeloven adgang til passageroplysninger (de såkaldte API-oplysninger) til brug for grænsekontrol uden retskendelse.

Luftfartslovens § 148 a – der blev vedtaget af Folketinget i 2006 i forbindelse med anti-terrorpakke II, men som ikke er sat i kraft – indebærer ligeledes en ordning uden krav om retskendelse. Efter PNR-direktivforslaget indhentes PNR-oplysninger også uden retskendelse.